

Safe Sport Allies: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟΥΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ

Σενάριο για συντονιστές στο εργαστήριο «Μαθαίνοντας την
σωστή ανταπόκριση στην παρενόχληση και την κακοποίηση ως
προπονητής»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Σενάριο εφαρμογής για την παρέμβαση προπονητή Safe Sport Allies: ένα εργαστήριο για προπονητές με στόχο την τόνωση της συζήτησης, τον εντοπισμό σημείων, την παρέμβαση και την πρόληψη της παρενόχλησης και της κακοποίησης στον αθλητικό σύλλογο.

Πνευματικά δικαιώματα © 2022 Safe Sport Allies Erasmus+

Συγγραφείς: Tine Vertommen, Helena Verhelle, An De Kock και Karolien Adriaens.

Η κοινοπραξία Safe Sport Allies αποτελείται από τα ερευνητικά ινστιτούτα Thomas More University of Applied Sciences (BE), Mulier Institute (NL), Haaga-Helia University of Applied Sciences (FIN) και Open University (NL), τους αθλητικούς οργανισμούς Cyprus Sport Organisation (CY) και Athletics Club Bilbao (ES) και τους οργανισμούς πρακτικής Centre for ethics in the sport (BE), De Stilte Verbroken (NL) και Terre des hommes – Aide à l'enfance dans le monde (RO).

Μετάφραση από τα ολλανδικά στα αγγλικά.

Κανένα μέρος αυτής της έκδοσης δεν μπορεί να αναπαραχθεί ή/και να δημοσιευθεί σε έντυπη, φωτοτυπία, κασέτα, ηλεκτρονικά ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο χωρίς γραπτή άδεια από τον συγγραφέα.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του έργου Erasmus+ Collaborative Partnership 622589-EPP-1-2020-1-BE-SPO-SCP

Περιεχόμενο

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ	4
ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.5
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ	7
1. ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΞΗΓΗΣΗ – (5 ΛΕΠΤΑ)	8
Υλικά.....	8
Εισαγωγικός γύρος με την ομάδα.....	8
Κάνετε ομαδικές ρυθμίσεις (προαιρετικό)	8
2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – (10 ΛΕΠ)	9
Εισαγωγή.....	9
Άσκηση.....	9
Σημαντικές πληροφορίες.....	11
3. ΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΛΙΜΑΚΩΝ – (30 ΛΕΠ)	12
Υλικά.....	12
Εισαγωγή.....	12
Άσκηση.....	12
Ερωτήσεις προβληματισμού.....	13
Σημαντικές πληροφορίες	13
Βασικές πληροφορίες.....	13
4. ΚΑΙ ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΑΤΕ; – (35 ΛΕΠΤΑ)	16
Υλικά.....	16
Εισαγωγή.....	16
Άσκηση.....	16
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1 – Άρθουρ.....	16
Ερωτήσεις προβληματισμού:	16
Βασικές πληροφορίες.....	16
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2 – Ψέματα.....	19
Ερωτήσεις προβληματισμού:	19
Βασικές πληροφορίες.....	19
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3 – Emiel en Jonas (Προαιρετικό, αν έχετε χρόνο)	20
Ερωτήσεις προβληματισμού:	20
Βασικές πληροφορίες.....	20
Σημαντικές πληροφορίες.....	20
5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ - (5 ΛΕΠ).....	21
Προετοιμασία.....	21
Εισαγωγή	21
6. ΚΛΕΙΣΙΜΟ (5 ΛΕΠ)	22
Υλικά.....	22
Λήψη μηνύματος στο σπίτι.....	22
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Α: ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΛΑΣ – ΟΜΑΔΙΚΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ.....	23
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Β: ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΛΑΣ – ΑΤΟΜΙΚΑ ΑΘΛΗΜΑΤΑ.....	24

Καλώς ήρθατε!

Καλώς ήρθατε στο Safe Sport Allies! Το Safe Sport Allies, ή SSA για συντομία, είναι ένα συνεργατικό έργο με διάφορους διεθνείς εταίρους: ερευνητικά ιδρύματα Thomas More University of Applied Sciences (BE), Mulier Institute (NL), Haaga-Helia University College (FIN) και Open University (NL), αθλητικές οργανώσεις Cyprus Sport Organisation (CY) και Athletics Club Bilbao (ES) και οργανώσεις πρακτικής Centre Ethics in Sport (BE), De Stille Verbroken (NL) και Terre des hommes – Aide à l'enfance dans le monde (RO). Το έργο SSA συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Erasmus+ Collaborative Partnership της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στοχεύει στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε μέλη τοπικών αθλητικών συλλόγων για την προστασία των νέων αθλητών από παρενόχληση και κακοποίηση.

Ένα αποτέλεσμα αυτού του έργου είναι το σεμινάριο για νεαρού αθλητές ηλικίας 12 έως 15 ετών. Το σεμινάριο που περιγράφεται σε αυτό το σενάριο έχει ως στόχο να βοηθήσει τους νέους αθλητές από τοπικούς αθλητικούς συλλόγους να μάθουν για τα δικά τους όρια και πώς να αντιμετωπίσουν τα όρια των συνομηλίκων τους μέσα σε ένα αθλητικό πλαίσιο. Ως συντονιστής αυτού του σεμιναρίου, θα βρείτε σε αυτή την εργασία όλες τις πληροφορίες που χρειάζεστε για να το προετοιμάσετε και να το διαχειριστείτε.

Σεμινάριο, γενικές πληροφορίες

Το εργαστήριο μπορεί να διδαχθεί από τον/τους υπεύθυνο/ους ασφαλείας του συλλόγου, τους διαχειριστές ή τους εκπαιδευμένους συντονιστές. Ο συντονιστής μπορεί να προετοιμάσει το εργαστήριο χρησιμοποιώντας αυτό το σενάριο. Το εργαστήριο γίνεται για να συμμετάσχουν περίπου 5 έως 15 προπονητές από το σύλλογο.

Εάν εσείς ως υπεύθυνος ασφαλείας συλλόγου ή προπονητής, προτιμάτε να εργάζεστε με σύντομες στιγμές συζήτησης σχετικά με το θέμα, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τις κάρτες συνομιλίας Safe Sport Allies. Αυτά περιγράφουν διαφορετικές μεθοδολογίες για να μιλήσετε με προπονητές σχετικά με την παρενόχληση και την κακοποίηση πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά από μια εκπαίδευση/πρακτική άσκηση/κατασκήνωση και μπορείτε να τα κατεβάσετε δωρεάν.

Δομή του σεναρίου

Το εργαστήριο αποτελείται από μια συνεδρία πρόσωπο με πρόσωπο διάρκειας περίπου 90 λεπτών. Η συνεδρία αποτελείται από διάφορα στοιχεία, όπως ασκήσεις, στιγμές συζήτησης, ανταλλαγή γνώσεων και άλλα.

Σε αυτό το σενάριο χρησιμοποιούμε διαφορετικά εικονογράμματα, έτσι ώστε όλες οι πληροφορίες να μπορούν εύκολα να βρεθούν.

Σημαντική πληροφορία

Σε όλο το σενάριο, θα βρείτε μερικές σημαντικές πληροφορίες για κάθε άσκηση. **Παρακολουθήστε τους στενά!**

Ασκήσεις

Καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου υπάρχουν διάφορες εργασίες/ασκήσεις για τους προπονητές. Θα βρείτε την επεξήγηση της ανάθεσης όπου τοποθετείται αυτό το εικονόγραμμα.

Εργασία

Αυτό το σύμβολο υποδεικνύει ότι υπάρχει μια εργασία για τον συντονιστή.

Γενικές πληροφορίες

Σε όλο το σενάριο, παρέχονται βασικές πληροφορίες για ορισμένες εργασίες. Αυτές οι πληροφορίες μπορεί να σας βοηθήσουν στην καθοδήγηση της συνεδρίας. Αυτές οι πληροφορίες προορίζονται κυρίως για εσάς. Δεν χρειάζεται να το προσπεράσετε κυριολεκτικά με τους προπονητές κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου.

Προετοιμασία του εργαστηρίου

Ομάδα-στόχος	- 5 - 15 προπονητές νέων ενός τοπικού αθλητικού συλλόγου
Διάρκεια εργαστηρίου	- Εργαστήριο πρόσωπο με πρόσωπο: max 90 λεπτά
Στόχοι	<p>Μετά το σεμινάριο, ο προπονητής αθλημάτων νέων...</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) είναι σε θέση να εντοπίσει τις διάφορες μορφές παρενόχλησης και κακοποίησης, (2) είναι σε θέση να δείξει ότι τα όρια είναι διαφορετικά για όλους (συναδέλφους προπονητές, αθλητικούς συμμετέχοντες), (3) έχει επίγνωση της σημασίας της συναίνεσης των συμμετεχόντων στον αθλητισμό, θα αναφέρει καταστάσεις παρενόχλησης και κακοποίησης στον υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου.
Περιεχόμενο	<ul style="list-style-type: none"> - Εν μέρει με βάση το περιεχόμενο της παρέμβασης "All Aboard" - Ασκήσεις που διεγείρουν την αλληλεπίδραση και τη συζήτηση - Περιπτώσεις σωματικής, ψυχολογικής και σεξουαλικής παρενόχλησης και κατάχρηση
Υλικά	<p>Πριν από την έναρξη του εργαστηρίου, ο συντονιστής θα ελέγξει για να βεβαιωθεί ότι έχει όλα τα υλικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κάρτες με καταστάσεις (διαγωνισμός σκάλας) - Προβολέας και οθόνη (προαιρετικά και εάν υπάρχουν στο κλαμπ) - PowerPoint με υλικό ανά περίπτωση(προαιρετικό)

Σχηματική επισκόπηση του εργαστηρίου

Table 1 Overview of the workshop

Περιεχόμενο	Στόχοι	Διάρκεια
1. Καλωσόρισμα, εισαγωγή και εξήγηση - Εισαγωγικός γύρος		5'
2. Εισαγωγή - Ανοίγοντας ερωτήματα σχετικά με την παρενόχληση και την κακοποίηση	(1)	10'
3. Διαγωνισμός σκάλας - Κατάταξη ενός συνόλου συμπεριφορών παρενόχλησης και κακοποίησης - Επεξήγηση του συστήματος οριακών σημείων	(2), (3)	30'
4. Και τι θα κάνατε; - Περιγραφή υπόθεσης παρενόχλησης και κακοποίησης - Ομαδική συζήτηση για την αξιολόγηση της κατάστασης Ο συντονιστής δίνει συμβουλές για το τι πρέπει να κάνετε σε μια τέτοια κατάσταση	(2), (3), (4)	35'
5. Εισαγωγή υπεύθυνου ασφαλείας συλλόγου	(4)	5'
6. Κλείσιμο - Λήψη μηνύματος στο σπίτι	(1-4)	5'

1. Καλωσόρισμα, εισαγωγή και εξήγηση – (5 ΛΕΠΤΑ)

Υλικά

- PowerPoint (προαιρετικά)

Καλώς ήρθατε στο εργαστήριο Safe Sport Allies. Είμαστε/Εγώ είμαι ... (παρουσιαστείτε εν συντομία ως συντονιστής).

Σε αυτή τη συνεδρία, θα μιλήσουμε για την παρενόχληση και την κακοποίηση και τη θετική συμπεριφορά των παρευρισκομένων στον αθλητισμό. Ο στόχος είναι να μάθουμε ο ένας από τον άλλο ανταλλάσσοντας σκέψεις μεταξύ τους για αυτό το θέμα κατά τη διάρκεια της συνεδρίας. Με αυτόν τον τρόπο μαθαίνουμε ποιες αξίες και πρότυπα θεωρεί ο καθένας μας σημαντικά, τι προσέχουμε μόνοι μας και τι κάνουμε παρόμοια ή διαφορετικά από τους συναδέλφους μας προπονητές σχετικά με την παρενόχληση και την κακοποίηση.

Εισαγωγικός γύρος στην ομάδα

Μπορείτε να επιλέξετε να το κάνετε αυτό με διασκεδαστικό/πρωτότυπο τρόπο. Απλά θυμηθείτε ότι οι προπονητές μπορεί να γνωρίζονται ήδη καλά.

- Όνομα
- Ρόλος (λειτουργία) στο σύλλογο
- Προαιρετικά: Ποια είναι η πιο ιδιαίτερη αθλητική σας στιγμή (αυτή μπορεί να είναι ως αθλητικός συμμετέχων, προπονητής ή θεατής);

Κάνετε ομαδικές ρυθμίσεις (προαιρετικό)

Αφήνουμε ο ένας τον άλλον να μιλήσει και ακούμε ο ένας τον άλλον.

- Σεβόμαστε ο ένας τις απόψεις και την άποψη του άλλου.
- Όλα όσα λέγονται σε αυτήν την ομάδα είναι και θα παραμείνουν εμπιστευτικά. Από σεβασμό προς τα άλλα μέλη του συλλόγου, δεν κοινοποιούνται αναγνωρίσιμες πληροφορίες κατά τη διάρκεια της συνεδρίας.
- Δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.
- Εσείς επιλέγετε ποιες πληροφορίες θέλετε να μοιραστείτε.
- Εάν προκύψουν συγκεκριμένα συναισθήματα ή/και αναμνήσεις μετά τη συνεδρία, μπορείτε να επικοινωνήσετε με μια τοπική γραμμή βοήθειας ή με τον υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου.

2. Εισαγωγή – (10 ΛΕΠΤΑ)

Εισαγωγή

Η συνεδρία ξεκινά με μερικές εναρκτήριες ερωτήσεις σχετικά με το θέμα της παρενόχλησης και της κακοποίησης. Τα παραδείγματα που χρησιμοποιούνται σε αυτή την άσκηση μπορούν να προσαρμοστούν στη συγκεκριμένη αθλητική πειθαρχία των προπονητών.

Άσκηση

I. Αξιολογήστε εάν τα ακόλουθα παραδείγματα είναι καταστάσεις παρενόχλησης και κακοποίησης. (Ναι έναντι όχι)

- Ζητάτε από τους προπονητές να αποφασίσουν μόνοι τους εάν βρίσκουν την κατάσταση ως παράδειγμα παρενόχλησης και κακοποίησης.
- Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου πρόσωπο με πρόσωπο, μπορείτε να τους βάλετε να καθίσουν σε μια φανταστική γραμμή όπου το ένα άκρο αντιπροσωπεύει την απάντηση «Ναι» και το άλλο άκρο αντιπροσωπεύει «Όχι».
- Αφού δώσουν την απάντησή τους, δώστε το λόγο στους προπονητές να εξηγήσουν γιατί νιώθουν έτσι.
- Στη συνέχεια, μπορείτε να δώσετε κάποιες πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το γιατί μια κατάσταση είναι ή δεν αποτελεί παράδειγμα παρενόχλησης και κακοποίησης από τη δική μας οπτική γωνία.

Περιοπτώσεις:

α. Ο Μαρκ (55 ετών) είναι πιστός θαυμαστής του κλαμπ τένις. Έρχεται τακτικά για να παρακολουθήσει τους αγώνες γιατί έπαιζε ο ίδιος τένις για πολύ καιρό. Παρακολουθεί συχνά τους αγώνες της Σίλκε (16 ετών). Η Σίλκε νιώθει ότι ο Μαρκ την κοιτάζει όλη την ώρα. Όταν κοιτάζει την κατεύθυνση του Μαρκ, κατά καιρούς της κλείνει το μάτι.

Πράγματα που μπορείτε να λάβετε υπόψη κατά τη συζήτηση της κατάστασης:

Σε αυτό το παράδειγμα, τα συναισθήματα και οι εμπειρίες της Σίλκε έχουν προτεραιότητα. Η Σίλκε νιώθει άβολα εξαιτίας της συμπεριφοράς του Μαρκ. Πρόκειται για την αίσθηση της Σίλκε και όχι για την πρόθεση του Μαρκ.

β. Ο Βίκτορ (10 ετών) έχει τραυματισμό στο γόνατο και δεν μπορεί να συμμετάσχει στον αγώνα ποδοσφαίρου. Προτείνει στον προπονητή να σταθεί στο τέρμα γιατί θα έπρεπε να το κάνει αυτό, αλλά ο προπονητής απαντά, "Αν μπορείς να σταθείς στο τέρμα, μπορείς να παίξεις και ποδόσφαιρο. Πήγαινε κάτω στη γκαλερί!".

Πράγματα που μπορείτε να λάβετε υπόψη κατά τη συζήτηση της κατάστασης:

Είναι σημαντικό για τους προπονητές να γνωστοποιούν ξεκάθαρα και σωστά στους αθλητές τους γιατί δεν τους επιτρέπεται να συμμετέχουν στο παιχνίδι. Σε αυτή την περίπτωση, ο προπονητής θέλει να βεβαιωθεί ότι ο Βίκτορ δεν θα παίξει με τραυματισμό για να αποτρέψει την επιδείνωση του τραυματισμού. Σε αυτή την

περίπτωση ο προπονητής αναλαμβάνει την ευθύνη του να βάλει την υγεία του Βίκτορ πρώτα.

γ. Η Σάρα και ο James (και οι δύο 16 ετών) στέλνουν γυμνές φωτογραφίες ο ένας στον άλλο και απολαμβάνουν να το κάνουν αυτό. Υποσχέθηκαν ο ένας στον άλλο να μην δείξουν ή να στείλουν τις φωτογραφίες σε άλλους ανθρώπους.

Πράγματα που μπορείτε να λάβετε υπόψη κατά τη συζήτηση της κατάστασης:

Η αποστολή γυμνών φωτογραφιών του εαυτού σας (sexting) με άλλον ενήλικα (και οι δύο 18+) δεν τιμωρείται εφόσον και τα δύο μέρη έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους. Η ανταλλαγή γυμνών εικόνων από νέους ηλικίας 16 και 17 ετών επίσης δεν ποινικοποιείται όταν γίνεται με κοινή συναίνεση και όταν δεν υπάρχει δεσπόζουσα θέση ενός από τα δύο μέρη.

Σε αυτή την περίπτωση, η Σάρα και ο Τζέιμς έχουν την ίδια ηλικία και είναι ίσοι. Έχουν επίσης δώσει και οι δύο τη συγκατάθεσή τους να στέλνουν και να λαμβάνουν γυμνές φωτογραφίες τους. Το κάνουν αυτό εντελώς εθελοντικά. Δεν υπάρχει κανένας εξαναγκασμός ή εκβιασμός. Επομένως, σε αυτή την περίπτωση, δεν υπάρχει εγκληματική συμπεριφορά.

Μερικά επιπλέον σχόλια:

- Το σεξ μεταξύ ανηλίκων κάτω των 16 ετών τιμωρείται. Αυτό συμβαίνει επειδή, νομικά, αυτή η συμπεριφορά αφορά τη δημιουργία και τη διανομή υβριστικών εικόνων ανηλίκων. Ο νόμος προστατεύει τα παιδιά και τους νέους και δεν θέλει να τους τιμωρήσει εάν αυτή η συμπεριφορά συμβεί κάτω από την ηλικία των 16 ετών με τη συγκατάθεσή τους. Το sexting συμβαίνει κάτω από την ηλικία των 16 ετών και μπορεί να είναι εντάξει. Η εκπαίδευση, ωστόσο, είναι σημαντική.
- Είναι επίσης σημαντικό να τονιστεί ότι οι ενήλικες μπορεί να έχουν διαφορετικές ηθικές απόψεις για το sexting και αυτό είναι επίσης εντάξει. Ωστόσο, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι 1) δεν πρόκειται για εγκληματική συμπεριφορά και 2) είναι πολύ συνηθισμένο στους νέους σήμερα.

δ. Η Φιέν (15 ετών) χάνει ένα τρίποντο σε έναν σημαντικό αγώνα μπάσκετ. Από απογοήτευση, ο πατέρας της πετάει το μπουκάλι του νερού προς το μέρος της από το κοινό.

Πράγματα που μπορείτε να λάβετε υπόψη κατά τη συζήτηση της κατάστασης:

Ο πατέρας της Φιέν εκφράζει την απογοήτευσή του κατευθείαν στην Φιέν αντί να ενθαρρύνει την κόρη του να προσπαθήσει να σκοράρει ξανά. Είναι σαφές ότι δεν ελέγχει τα δικά του συναισθήματα και απογοητεύσεις και το δείχνει με λανθασμένο τρόπο.

II. Γνωρίζετε άλλα παραδείγματα παρενόχλησης και κακοποίησης που δεν έχουν ακόμη αντιμετωπιστεί; (Δωρεάν εισαγωγή).

- Κατά τη διάρκεια αυτής της άσκησης, αφήνετε τους προπονητές να δώσουν τα δικά τους παραδείγματα παρενόχλησης και κακοποίησης.
- Μπορείτε να τους ζητήσετε πρώτα να γράψουν παραδείγματα για τον εαυτό τους στα post-it. Στη συνέχεια, μπορείτε να εξετάσετε τα παραδείγματά τους μαζί.

Ο παρακάτω πίνακας είναι ενδεικτικός για εσάς ως συντονιστή, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να συζητήσετε το ευρύ φάσμα της παρενόχλησης και της κακοποίησης. Τα παραδείγματα παρενόχλησης και κακοποίησης που δίνονται από τους προπονητές, μπορούν να συμπληρωθούν χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες και τον παρακάτω πίνακα.

Η παρενόχληση και η κακοποίηση είναι κάθε μορφή συμπεριφοράς που ξεπερνά τα όρια ενός ή περισσότερων ατόμων που εμπλέκονται. Διακρίνουμε 5 τύπους ή είδη παρενόχλησης και κακοποίησης:

Αμέλεια	Ψυχολογική κακοποίηση	Σωματική κακοποίηση	Σεξουαλική κακοποίηση χωρίς επαφή	Σεξουαλική κακοποίηση επαφών
Ιατρική παραμέληση	Όντας απειλή,	Σωματικά επιβλαβές	Σεξουαλική εμφάνιση	Σεξουαλικά συγκινητικό
Παράλειψη εποπτείας	Παράβλεψη ή αποκλεισμός	Ντοπάρισμα	Σεξουαλικές εικόνες (λήψη, κατασκευή, μετάδοση)	Σεξουαλική επίθεση
Έλλειψη κατάλληλου υλικού	Μη λήψη εκτίμησης για αθλητικά επιτεύγματα	Αναγκαστικό παιχνίδι στον διαγωνισμό ενώ είστε άρρωστοι, εξαντλημένοι ή τραυματισμένοι	Αναγκάστηκε να γδυθεί	Γεννητική, στοματική, πρωκτική διείσδυση (και προσπάθεια)
Εκπαιδευτική παραμέληση	Μη ρεαλιστικό πρότυπο υψηλών προσδοκιών		Βιώνοντας επιδειξιμανή συμπεριφορά (offline ή online)	Σεξουαλικά επιβλαβείς τελετουργίες μύησης
Έλλειψη ασφαλούς αθλητικού εξοπλισμού	Ψυχολογικά επιβλαβείς τελετουργίες μύησης			

Σημαντικές πληροφορίες

- Βεβαιωθείτε ότι αντιμετωπίζονται με σαφήνεια όλες οι μορφές και τα είδη παρενόχλησης και κακοποίησης (χρησιμοποιώντας τον πίνακα εάν χρειάζεται) και όχι μόνο τα πιο «γνωστά είδη». Είναι σημαντικό οι προπονητές να αποκτήσουν εικόνα για το ευρύ φάσμα της παρενόχλησης και της κακοποίησης.

3. Διαγωνισμός σκάλας – (30 ΛΕΠΤΑ)

Υλικά

- Κάρτες με περιπτώσεις (Παραρτήματα 1Α and 1Β)

Εισαγωγή

Η παρενόχληση και η κακοποίηση εμφανίζονται σε διαφορετικούς τύπους και βαθμούς. Το πού ακριβώς βρίσκεται η γραμμή μεταξύ αποδεκτής και μη αποδεκτής συμπεριφοράς είναι διαφορετική για τον καθένα και μπορεί επίσης να αλλάξει με την πάροδο του χρόνου. Αυτό κάνει αρκετά δύσκολη την κρίση των καταστάσεων παρενόχλησης και κακοποίησης. Έχουμε την τάση να αντιδρούμε πρώτα από την προσωπική μας αίσθηση του εντέρου. Ωστόσο, αυτό δεν είναι αξιόπιστο και προκαλεί μεγάλη σύγχυση για τους εμπλεκόμενους γιατί είναι διαφορετικό για τον καθένα. Ειδικά για τα παιδιά και τους εφήβους αυτό είναι δύσκολο, γιατί συχνά δεν το γνωρίζουν ακόμη καλά και μερικές φορές αρχίζουν να δοκιμάζουν τα όρια. Επομένως, είναι σημαντικό να βασίσετε την αξιολόγησή σας για την παρενόχληση και την κακοποίηση σε ορισμένα καθιερωμένα κριτήρια. Θα το εξασκήσουμε τώρα.

Άσκηση

- Χωρίστε τους προπονητές σε ομάδες των 3 ή 4 ατόμων και δώστε σε κάθε ομάδα ένα σετ καρτών που περιέχουν διαφορετικές καταστάσεις. Δώστε τους την άσκηση να ταξινομήσουν τις συμπεριφορές με σειρά σοβαρότητας (1 = λιγότερο σοβαρή – 6 = πιο σοβαρή).
- Όταν όλες οι ομάδες έχουν κατατάξει τις συμπεριφορές, μπορείτε να ζητήσετε από τις ομάδες να ρίξουν μια ματιά στην κατάταξη των άλλων ομάδων. Η κατάταξη είναι ίδια; Υπάρχουν διαφορές;
- Στη συνέχεια, κάνετε μια συζήτηση με όλη την ομάδα χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις προβληματισμού.

Καταστάσεις ομαδικών αθλημάτων:

Α. Ένα μέλος της ομάδας αγοριών (16 ετών) μερικές φορές χαστουκίζει ή τσιμπάει το πίσω μέρος ενός μέλους της ομάδας κοριτσιών (16 ετών) κατά τη διάρκεια της προπόνησης.

Β. Ο προπονητής κάνει συνεχώς μικρά σχόλια για το βάρος ενός από τους συμμετέχοντες στο άθλημα (14 ετών) μπροστά σε ολόκληρη την ομάδα.

Γ. Ο Μπαρτ (21 ετών), ένας αθλητής, συχνά κοιτάζει επίμονα μια ομάδα κοριτσιών από τον αθλητικό σύλλογο (15 ετών) ενώ προπονούνται στο γήπεδο δίπλα στην ομάδα του. Αυτό τους κάνει να νιώθουν άβολα.

Δ. Μέλη μιας ομάδας (16 ετών) αποκλείουν έναν από τους συμπαίκτες τους από την ομάδα τους στο WhatsApp.

Ε. Μια ομάδα παικτών (14 ετών) που κάθονται στον πάγκο κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού τους ρίχνουν κουτιά αναψυκτικού προς την κατεύθυνση του αντιπάλου τους κατά τη διάρκεια του διαλείμματος.

Ζ. Ο Φρανκ (42 ετών) φωνάζει και προσβάλλει τους ενήλικες παίκτες της ομάδας του όταν η αντίπαλη ομάδα σκοράρει στον τελικό του κυπέλλου.

ΣΤ. Ο Αστέρ (15 ετών) καλείται από τον προπονητή τους να επικεντρωθεί πλήρως στην αθλητική τους καριέρα και να σπαταλήσει όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο σε εργασίες και σχολείο.

Καταστάσεις ατομικών αθλημάτων:

Α. Ένας άνδρας συμμετέχων σε αθλήματα (16 ετών) μερικές φορές χαστουκίζει ή τσιμπάει το πίσω μέρος μιας αθλήτριας (16 ετών) με την οποία συχνά προπονείται.

Β. Η Σόφι, ο επικεφαλής προπονητής, κάνει συνεχώς μικρά σχόλια για το βάρος ενός από τους συμμετέχοντες στο άθλημα (14 ετών) μπροστά σε άλλους συμμετέχοντες.

Γ. Ο Μπαρτ (21 ετών), ένας αθλητής που προπονείται συχνά στο ίδιο γυμναστήριο, κοιτάζει τακτικά ένα κορίτσι από το κλαμπ (15 ετών). Αυτό την κάνει να νιώθει άβολα.

Δ. Μέλη μιας ομάδας (16 ετών) αποκλείουν έναν από τους συμπαίκτες τους από την ομάδα τους στο WhatsApp. Δεν προπονούνται μαζί, αλλά είναι από τον ίδιο σύλλογο.

Ε. Μετά από μια εκδήλωση, ένας γονιός επιπλήττει το παιδί του και το αποκαλεί "χαμένο" και "καλό για τίποτα" μπροστά σε άλλους γονείς και συμμετέχοντες στον αθλητισμό επειδή, σύμφωνα με αυτούς, το παιδί δεν έκανε το καλύτερο δυνατό.

Ζ. Ο Φρανκ (42 ετών), προπονητής, ζητά από τη Λίζα (16 ετών) να αγωνιστεί κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Ο φυσικοθεραπευτής συμβουλεύει ανεπιφύλακτα να μην το κάνετε αυτό γιατί μπορεί να επιδεινώσει τον τραυματισμό.

ΣΤ. Ο Ισμαήλ (15 ετών) καλείται από τον προπονητή τους να επικεντρωθεί πλήρως στην αθλητική τους καριέρα και να σπαταλήσει όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο σε εργασίες και σχολείο.

Ερωτήσεις προβληματισμού

Χρησιμοποιήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις για να προβληματιστείτε με την ομάδα σχετικά με την κατάταξή τους. Παρέχετε πληροφορίες όταν χρειάζεται.

- Πώς αξιολογήσατε τις καταστάσεις;
- Χρησιμοποιήσατε συγκεκριμένα κριτήρια για να κάνετε την κατάταξη;
- Τι σας έκανε να πιστεύετε ότι κάτι ήταν περισσότερο ή λιγότερο σοβαρό;
- Πού βρίσκεται το όριο για εσάς;
- Υπάρχουν ορισμένα πράγματα που βάρυναν περισσότερο στην αξιολόγηση από άλλα για εσάς;
- Συμφωνείτε με την κατάταξη των άλλων ομάδων; Γιατί ναι/όχι;

Βασικές πληροφορίες

Αναφέρετε ότι η εμπειρία παρενόχλησης και κακοποίησης είναι πάντα εξαιρετικά υποκειμενική. Ο καθένας έχει τη δική του εκτίμηση για το τι είναι (α)κατάλληλο και πού βρίσκονται τα όριά του. Η συμπεριφορά μπορεί επίσης να θεωρηθεί περισσότερο ή λιγότερο σοβαρή ανάλογα με την κατάσταση ή τα άτομα που εμπλέκονται. Ως εκ τούτου, είναι σχεδόν αδύνατο να γίνει μια γενική ταξινόμηση για όλους τους τύπους παρενόχλησης και κακοποίησης. Για να σας βοηθήσουν και να σας καθοδηγήσουν, η Sensoa, η Pimento και η Icobra έχουν αναπτύξει το σύστημα Οριακών σημείων (Boundary points) (βασισμένο στο [Sensoa Flag System](#)). Το σύστημα βασίζεται σε έξι κριτήρια και μπορεί να σας βοηθήσει να αξιολογήσετε καταστάσεις παρενόχλησης και κακοποίησης πιο «αντικειμενικά» και να αναπτύξετε μια παιδαγωγική απάντηση με βάση την αξιολόγησή σας.

Ενώ εσείς ως συντονιστής χρησιμοποιείτε τις ερωτήσεις αναστοχασμού, μπορείτε να προσθέσετε περισσότερες πληροφορίες χρησιμοποιώντας τα 6 κριτήρια του συστήματος Οριακών σημείων (Boundary points) (βλ. Γενικές πληροφορίες).

Σημαντικές πληροφορίες

Το σύστημα οριακών σημείων (Boundary points) περιέχει [Έξι κριτήρια](#) για να αξιολογήσουμε αν μπορούμε ή όχι να μιλήσουμε για παρενόχληση και κακοποίηση. Τα κριτήρια μπορούν να βοηθήσουν να γίνουν συγκεκριμένες συμπεριφορές συζητήσιμες και πιο αντικειμενικές και θα βοηθήσουν στην κατάλληλη ανταπόκριση στις συμπεριφορές.

Τα 6 κριτήρια είναι:

1. Ατομική συναίνεση / κοινωνική συμφωνία για τη συμπεριφορά: Σε ποιο βαθμό οι εμπλεκόμενοι συναινούν στη συμπεριφορά ή σε ποιο βαθμό υπάρχει συμφωνία για τη συγκεκριμένη συμπεριφορά;

- Από τη μία πλευρά, εξετάζετε το ατομικό επίπεδο για να δείτε αν τα άτομα που εμπλέκονται συναινούν στην καθορισμένη συμπεριφορά. Συναινούν; Το ζήτησαν ρητά; Είναι επιθυμητό;
- Από την άλλη πλευρά, διερευνάτε πώς γίνεται αντιληπτή αυτή η συμπεριφορά σε κοινωνικό επίπεδο. Εξάλλου, όταν αλληλεπιδράτε με ανθρώπους, υπάρχουν πολλοί επίσημοι και ανεπίσημοι κανόνες και συμφωνίες σχετικά με το πώς αντιμετωπίζετε ο ένας τον άλλον. Είναι σημαντικό να γνωρίζετε ποιοι είναι οι κοινοί τρόποι, οι κανόνες και οι αξίες μέσα στην κοινωνία και να τις εφαρμόζετε.

2. Εθελοντικά: Τα κριτήρια της οικειοθελούς αναφέρονται στην ύπαρξη της κατάστασης από επιλογή και στην αλληλεπίδραση με το άλλο άτομο εντελώς εθελοντικά. Σημαίνει επίσης ότι ανά πάσα στιγμή μπορείτε να πείτε σταματήστε και βγείτε από την κατάσταση.

- Δεν υπάρχει εθελοντισμός όταν κάποιος αναγκάζεται σωματικά ή ψυχολογικά να κάνει πράγματα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει χειραγώγηση, εκβιασμό, εξαπάτηση, τεχνάσματα, απειλές ή εξαναγκασμό να κρατήσει τα πράγματα μυστικά. Η κατάσταση γίνεται πιο σοβαρή όταν η κατάσταση γίνεται πιο δύσκολο να ξεφύγει.

3. Ισότητα: Μια κατάσταση μπορεί να ξεπεράσει τα όρια μόλις υπάρξει ανισότητα μεταξύ των εμπλεκομένων. Αυτό συμβαίνει όταν υπάρχει ανισορροπία δυνάμεων.

- Η (αν)ισότητα μεταξύ των εμπλεκομένων μπορεί να συμβεί σε αριθμό, ηλικία, γνώση, ευφυΐα, κύρος, δύναμη, θέση, εμπειρία ζωής, ωριμότητα, κατάσταση κ.λπ.
- Σε καταστάσεις εκφοβισμού, υπάρχει πάντα μια ανισότητα μεταξύ του εκφοβιστή και του ατόμου που εκφοβίζεται. Στη σεξουαλική αλληλεπίδραση, προτιμάται η ισότητα, οπότε δεν υπάρχει κυριαρχία ενός ατόμου πάνω σε άλλο.

4. *Αναπτυξιακό ή λειτουργικό επίπεδο: Αναμένουμε από τους ενήλικες να έχουν ένα ελάχιστο επίπεδο συναισθηματικής και συμπεριφορικής αυτοκατεύθυνσης και ωριμότητας για να λειτουργήσουν σε κοινωνικές και σεξουαλικές καταστάσεις. Με τα παιδιά και τους εφήβους, η συμπεριφορά εξαρτάται περισσότερο από το αναπτυξιακό στάδιο στο οποίο βρίσκονται σήμερα.*

- Αναμένουμε από έναν ενήλικα να είναι σε θέση να αξιολογήσει και να αξιολογήσει ποια είναι υγιής και αποδεκτή συμπεριφορά για τον εαυτό του και τους άλλους. Επιπλέον, ένας ικανός ενήλικας συνειδητοποιεί τη σημασία του σεβασμού των ορίων, τόσο του εαυτού τους όσο και των άλλων.

- Αλλά μερικές φορές υπάρχουν λόγοι να πιστεύουμε ότι το άλλο άτομο δεν είναι σε θέση να κατανοήσει αυτά τα όρια:

- Ασθένεια ή επιδείνωση όπως άνοια,
- Νοητική υστέρηση,
- Προσωρινή ή μόνιμη κατάσταση όπως ψύχωση, μανιακό ή καταθλιπτικό επεισόδιο, θλίψη, υπερβολική κούραση, στην αγάπη,
- Μέθη
- Τραύμα
- Αναπηρία: ανεπαρκής γλώσσα για ομιλία ή ανεπαρκής εξοικείωση με τα έθιμα και τις συνήθειες.

Επιπλέον, εξετάζοντας άτομα με συναισθηματικές αναπτυξιακές αναπηρίες, είναι λιγότερο πιθανό να εκπλαγείτε εάν ενεργούν με ταραγμένο τρόπο ή δείχνουν λιγότερο αυτοέλεγχο. Επειδή αυτό είναι πιο πιθανό να ταιριάζει στο συναισθηματικό αναπτυξιακό τους επίπεδο.

Οι συμπεριφορές των παιδιών ή των εφήβων εξαρτώνται περισσότερο από το στάδιο ανάπτυξης στο οποίο βρίσκονται. Η λίστα με τις συμπεριφορές που πρέπει να αναζητήσετε σε ποια ηλικία μπορεί να βρεθεί [εδώ](#).

5. *Πλαίσιο: Μια μητέρα που τραβάει το παιδί της σκληρά στο πεζοδρόμιο όταν πλησιάζει ένα αυτοκίνητο με ελαστικά που τρίζουν είναι διαφορετική από όταν η μητέρα κάνει το ίδιο πράγμα επειδή το παιδί ζητά μια σακούλα τσιπς στο ταμείο ενός σουπερ μάρκετ. Δίνοντας σε έναν συνάδελφο ξεχωριστή αρνητική ανατροφοδότηση σε έναν επιλήψιμο τόνο ή μπροστά σε άλλους;*

- Ανάλογα με την εθιμοτυπία και τους κανόνες ενός πλαισίου, η κατάσταση γίνεται λιγότερο σοβαρή ή είναι ακόμη και εντελώς εντάξει. Ή αντίστροφα, όσο πιο ακατάλληλη είναι η συμπεριφορά σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, τόσο πιο σοβαρή θα γίνει η κατάσταση.

6. *Αντίκτυπος: υπάρχει αρνητικός αντίκτυπος ή βλάβη στους εμπλεκόμενους (είτε στο άτομο ξεκινώντας με τη συμπεριφορά, το άτομο που υφίσταται τη συμπεριφορά ή σε άλλους ανθρώπους που εμπλέκονται);*

Η βλάβη μπορεί να εκδηλωθεί με διάφορους τρόπους (π.χ. σωματική βλάβη, ψυχολογική βλάβη, κοινωνική βλάβη,...) και έχει διαφορετικούς βαθμούς (π.χ. επανάληψη ή/και διάρκεια συμπεριφοράς, ένταση, επίγνωση ή/και πρόθεση συμπεριφοράς).

4. Και τι θα κάνατε; – (35 ΛΕΠΤΑ)

Υλικά

- Beamer Δοκός και οθόνη (προαιρετικά και εάν υπάρχουν)
- PowerPoint με θήκες (προαιρετικά)

Εισαγωγή

Τώρα γνωρίζουμε τι είναι η παρενόχληση και η κακοποίηση και ότι εμφανίζεται σε διαφορετικούς τύπους και σοβαρότητα. Είναι εξίσου σημαντικό να έχετε εργαλεία και συμβουλές για το τι μπορείτε να κάνετε σε καταστάσεις παρενόχλησης και κακοποίησης εάν το παρατηρήσετε, το υποψιαστείτε ή εάν κάποιος σας το πει. Όταν συμβαίνει αυτό, βρίσκεστε στη θέση ενός θεατή και είναι σημαντικό να αντιδράσετε σωστά. Ως εκ τούτου, θα εργαστούμε τώρα με ορισμένες περιπτώσεις.

Άσκηση

- Κάθε περίπτωση περιγράφει μια κατάσταση παρενόχλησης και κακοποίησης.
- Διαβάστε κάθε περίπτωση δυνατά και συζητήστε χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις προβληματισμού.
- Αφιερώστε χρόνο για να συζητήσετε τι θα μπορούσε να κάνει ένας προπονητής σε μια τέτοια κατάσταση.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1 – Άρθουρ

Ο Φερνάντο και ο Τζόναθαν είναι προπονητές νέων στον τοπικό αθλητικό σύλλογο. Είναι πολύ συμπαθείς και αξιόπιστοι και περνούν πολύ χρόνο με τους νεαρούς συμμετέχοντες στον αθλητισμό. Εξαιτίας αυτού, ακούν πολλές ιστορίες. Μια τέτοια ιστορία είναι για τον Άρθουρ, έναν 14χρονο αθλητή. Προφανώς, ο Άρθουρ αποκλείεται συστηματικά και δεν προσκαλείται σε κοινωνικές δραστηριότητες που διοργανώνουν οι συμπαίκτες του. Δεν το γνωρίζει αυτό γιατί οι συμπαίκτες του έχουν μια ομάδα WhatsApp χωρίς αυτόν. Ο Φερνάντο και ο Τζόναθαν άκουσαν επίσης ότι οι συμπαίκτες τους κρύβουν περιστασιακά τα ρούχα και τα υπάρχοντα του Άρθουρ στα αποδυτήρια ενώ αυτός κάνει ντους. Επίσης, όλοι συμφωνούν να μην μιλήσουν στον Άρθουρ και μερικές φορές του δίνουν ένα σπρώξιμο, ένα σπρώξιμο ή μια γροθιά κατά τη διάρκεια της προπόνησης. Στο γήπεδο, ο Άρθουρ κοροϊδεύεται και μερικές φορές αντιμετωπίζεται με βάνουσο τάκλιν. Ο Φερνάντο παρατήρησε ότι ο Άρθουρ γίνεται όλο και πιο αποτραβηγμένος τελευταία.

Ζητάτε από τους προπονητές να μπουν στη θέση του Φερνάντο και του Τζόναθαν.

Χρησιμοποιήστε τις ερωτήσεις προβληματισμού για να συζητήσετε την κατάσταση στην ομάδα.

Ερωτήσεις προβληματισμού:

- Πώς νιώθετε για αυτή την κατάσταση;
- Σε ποιο βαθμό αναγνωρίζετε τη συμπεριφορά εκφοβισμού σε αυτή την κατάσταση;
- Τι θα γινόταν αν δεν κάνατε τίποτα ως προπονητής σε αυτή την κατάσταση;
- Τι αντίκτυπο θα μπορούσε να έχει αυτή η κατάσταση στην απόδοση των συμμετεχόντων στο άθλημα ή/και της ομάδας αν δεν κάνατε τίποτα;
- Ποιοι θα ήταν ή δεν θα ήταν λόγοι για να παρεμβαίνετε ως προπονητής;
- Ως προπονητής ο ίδιος, τι θα έκανε σε αυτή την κατάσταση;

Βασικές πληροφορίες

Συμβουλή (βασισμένο στο σύστημα Οριακών σημείων (Boundary points):

Επειδή αυτή η υπόθεση αφορά τον εκφοβισμό, το καλό πρώτο βήμα θα ήταν να ενημερώσετε και να συζητήσετε την κατάσταση με τον **υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου** και να συνεργαστούμε για να δούμε πώς θα αντιμετωπίσουμε καλύτερα το ζήτημα.

Στη συνέχεια, είναι σημαντικό να μιλήσετε με τον Άρθουρ για να συζητήσετε πώς νιώθει, τι χρειάζεται και πώς μπορείτε να τον βοηθήσετε. Είναι καλύτερο να το κάνετε αυτό πρώτα πριν προσεγγίσετε τους συμμετέχοντες στο άθλημα που κάνουν τον εκφοβισμό επειδή είναι σημαντικό ο Άρθουρ να περιλαμβάνεται στα βήματα που θα γίνουν και να αισθάνεται άνετα με αυτά τα βήματα.

- Κάνε μια ξεχωριστή συζήτηση με τον Άρθουρ. Συνιστάται να επιλέξετε ένα δωμάτιο όπου δεν θα σας διακόπτουν άλλα άτομα.

- Πες στον Άρθουρ τι άκουσες και άκου τι έχει να πει ο Άρθουρ για αυτό. "Άκουσα ότι οι άλλοι συμμετέχοντες στον αθλητισμό έχουν κρύψει τα ρούχα και τα υπάρχοντά σας και ότι σας αποκλείουν έξω. Μπορείτε να μου πείτε λίγα περισσότερα για αυτό;"

- Ακούστε την ιστορία του Άρθουρ και δώστε χώρο για συναισθήματα: "Μπορώ να πω ότι είσαι αναστατωμένος. Πώς νιώθεις; Τι χρειάζεσαι;"

- Υποδείξτε ότι ξεπεράστηκαν τα όρια και ότι απορρίπτετε αυτήν τη συμπεριφορά.

- Μαζί, συζητήστε τις επιλογές και τα βήματα που μπορούν να γίνουν. Προσπαθήστε να πείσετε τον Άρθουρ να συμπεριλάβει άτομα που εμπιστεύεται (π.χ. γονείς, φίλους, γραμμή βοήθειας).

- Κάντε σαφείς συμφωνίες σχετικά με τα βήματα που θα κάνετε, (π.χ. ομαδική συζήτηση, εμπλοκή του υπεύθυνου ασφαλείας του συλλόγου, κ.λπ.) και πώς θα κρατάτε ενήμερο τον Άρθουρ.

Μερικές συμβουλές για να μιλήσετε με νεαρούς συμμετέχοντες στον αθλητισμό:

- Δεδομένου ότι τα περιστατικά εκφοβισμού είναι σοβαρά, θα μπορούσατε να απευθυνθείτε απευθείας στους συμμετέχοντες στο άθλημα για την προσβλητική, παρενοχλητική και καταχρηστική συμπεριφορά τους.
- Υποδείξτε τι κάνει τη συμπεριφορά(εις) απαράδεκτη και ονομάστε ξεκάθαρα τη λανθασμένη συμπεριφορά. Για παράδειγμα:
  - ο "Σε ακούω να αποκλείεις τον Άρθουρ και να του κρύβεις τα πράγματά του στα αποδυτήρια".
  - ο "Δεν είναι εντάξει να αποκλείεις κάποιον ή να παίρνεις τα πράγματα κάποιου. Να ξέρεις ότι αυτή η συμπεριφορά επιτρέπει την επιβολή κυρώσεων. Επιλέγουμε να το αντιμετωπίσουμε πρώτα μέσω συνομιλίας. Εάν η συμπεριφορά σας δεν σταματήσει, θα υπάρξουν συνέπειες."

Ρωτήστε γιατί οι συμμετέχοντες στον αθλητισμό γιατί έχουν εμπλακεί σε αυτή τη συμπεριφορά και τις σκέψεις τους για το τι πρέπει να κάνουν:

- "Τι σε έκανε να το κάνεις αυτό;"
- «Πώς θα σου φαινόταν αν σου φέρονταν με αυτόν τον τρόπο;»
- "Τι πιστεύεις ότι πρέπει να κάνουμε για αυτή τη συμπεριφορά;"
- "Τι μπορείτε να κάνετε για να βελτιώσετε ως άτομα και ως ομάδα;"
- "Τι βήματα είστε διατεθειμένοι να κάνετε για να ξαναφτιάξετε την κατάσταση;"

Βεβαιωθείτε ότι κατανοούν τη σοβαρότητα της κατάστασης

"Μπορεί να επιβληθεί σοβαρή κύρωση για αυτό το είδος συμπεριφοράς. Επιλέξαμε να το αντιμετωπίσουμε πρώτα μέσω συνομιλίας, αλλά αν η συμπεριφορά σας δεν αλλάξει, θα υπάρξουν πιο σοβαρές συνέπειες."

Προγραμματίστε μια άλλη συνάντηση, συμφωνήστε για τον τρόπο με τον οποίο θα παρακολουθείται η συμπεριφορά και βεβαιωθείτε ότι υπάρχει σαφής κατανόηση του ποιες θα είναι οι συνέπειες εάν αυτή η συμπεριφορά επαναληφθεί.

Τι είναι ο περαστικός ή η συμπεριφορά περαστικού;

Συζητήστε επίσης εν συντομία τις διαφορετικές μορφές συμπεριφοράς παρευρισκομένων μετά τη μελέτη περίπτωσης του Άρθουρ. Ζητήστε τους να σας βοηθήσουν να σκεφτούν διαφορετικά παραδείγματα.

Συμβουλή: Ξεκινήστε πρώτα με τα αρνητικά παραδείγματα και τελειώστε με τα θετικά παραδείγματα.

Σε καταστάσεις παρενόχλησης και κακοποίησης, εμπλέκονται συχνά περισσότερα άτομα από ό,τι μόνο ο θύτης και το θύμα. Ως παρευρισκόμενος, μπορείτε να έχετε αντίκτυπο κατά τη διάρκεια και μετά από ένα περιστατικό παρενόχλησης και κακοποίησης, τόσο προς το καλύτερο όσο και προς το χειρότερο.

	Αντιδραστικός (Κατά τη διάρκεια ή αμέσως μετά από ένα περιστατικό)	Ενεργός προληπτικός (άσχετο με περιστατικό)
Θετικός	<p>Κατά τη διάρκεια: κάνοντας την κατάσταση να σταματήσει επεμβαίνοντας</p> <p>Στη συνέχεια: φιλοξενήστε το θύμα, επικοινωνήστε με τους γονείς, διεύθυνση του δράστη, ...</p>	<p>Λάβετε μόρφωση, με το παράδειγμα, δώστε λόγο στους νέους</p>
Αρνητικός	<p>Κατά τη διάρκεια: Ενθαρρύνετε, χειροκροτείτε, συμμετέχετε</p> <p>Μετά: να μην πιστεύει, να υποτιμά, να μην πιστεύει, ...</p>	<p>Διαδίδοντας μύθους βιασμού, προάγοντας την ανισότητα των φύλων, κάνοντας μη φιλικά αστεία με γυναίκες ή LGBTQ, μη ανοχή της συμμετοχής νεαρών συμμετεχόντων σε αθλήματα, ...</p>

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2 – Ψέματα

Η Ελίζαμπεθ, μια 15χρονη παίκτρια χόκεϊ επί χόρτου, μόλις βγαίνει από μια μακρά περίοδο αποκατάστασης λόγω τραυματισμού στην πλάτη. Μια μέρα πριν από ένα σημαντικό παιχνίδι, ξεκινά ξανά τις προπονήσεις. Η Ελίζαμπεθ εξακολουθεί να υποφέρει λίγο από τον τραυματισμό της, αλλά μπόρεσε να συμμετάσχει στη μισή περίπου προπόνηση και πήγε πολύ καλά. Εσείς, ως προπονητής των νεότερων παικτών χόκεϊ επί χόρτου, κρυφακούτε μια συνομιλία μεταξύ της Ελίζαμπεθ και του προπονητή της Σελίν. Η Σελίν εκλιπαρεί την Ελίζαμπεθ να παίξει στο παιχνίδι αύριο, παρόλο που μόλις επέστρεψε. Η Σελίν λέει ότι χωρίς αυτήν, η ομάδα δεν έχει καμία πιθανότητα. Ο γιατρός της Ελίζαμπεθ έδειξε ότι θα έπρεπε πρώτα να ολοκληρώσει δύο πλήρεις προπονήσεις πριν παίξει ένα παιχνίδι. Η ίδια η Ελίζαμπεθ ανυπομονεί να πληρώσει ξανά και θέλει οπωσδήποτε να συμμετάσχει. Είναι σίγουρη ότι όλα θα πάνε καλά και ότι το σώμα της είναι έτοιμο, όπως και η συμπαίκτρια της Σάρα που επέστρεψε νωρίς από τραυματισμό. Η Ελίζαμπεθ δεν θέλει να απογοητεύσει τον προπονητή της ή την ομάδα της και είναι αποφασισμένη να τους βοηθήσει να κερδίσουν αυτό το παιχνίδι.

Χρησιμοποιήστε τις ερωτήσεις προβληματισμού για να συζητήσετε την κατάσταση στην ομάδα.

Ερωτήσεις προβληματισμού:

- Πώς νιώθετε για αυτή την κατάσταση;
- Τι θα γινόταν αν δεν κάνατε τίποτα ως προπονητής σε αυτή την κατάσταση;
- Τι αντίκτυπο θα μπορούσε να έχει αυτή η κατάσταση στην απόδοση των συμμετεχόντων στο άθλημα ή/και της ομάδας αν δεν κάνατε τίποτα;
- Ποιοι θα ήταν ή δεν θα ήταν λόγοι για να παρεμβαίνεις ως προπονητής;
- Ως προπονητής, είναι εύκολο να λογοδοτήσεις συναδέλφους προπονητές αν δεν χειριστούν κάτι καλά κατά τη γνώμη σου; Γιατί ναι/όχι; (Εάν υπάρχουν και νεότεροι και πιο έμπειροι προπονητές, μπορείτε επίσης να ρωτήσετε αν αυτό είναι διαφορετικό εάν έχετε περισσότερη ή λιγότερη εμπειρία σε έναν σύλλογο ως προπονητής).
- Ως προπονητής ο ίδιος, τι θα έκανες σε αυτή την κατάσταση;

Βασικές πληροφορίες

Γνωρίζουμε ότι η παρέμβαση ή/και η αμφισβήτηση της απόφασης ενός συναδέλφου προπονητή δεν είναι ένα εύκολο βήμα, αν και σε αυτήν την περίπτωση, είναι σημαντικό να μιλήσετε με τον προπονητή Σελίν. Εάν δεν αισθάνεστε άνετα να απευθυνθείτε απευθείας στη Céline, μπορείτε να πάτε στον υπεύθυνο προστασίας του κλαμπ.

Σε αυτήν την περίπτωση, είναι σημαντικό να προσεγγιστεί ο προπονητής Σελίν και να γίνει σαφές ότι δεν είναι εντάξει για τους παίκτες να συμμετέχουν παρά τις συμβουλές του γιατρού.

Μπορείτε επίσης να μιλήσετε με την Ελίζαμπεθ για όσα ακούσατε. Συζητήστε μαζί της ότι δεν είναι σωστό για τον προπονητή της να της ζητά να παίξει ένα παιχνίδι όταν δεν είναι σωματικά έτοιμη ή ενάντια στις εντολές του γιατρού. Από πλευράς κινήτρων, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η αποφασιστικότητα και οι προσπάθειές της να επιστρέψει είναι αξιοθαύμαστες και μέρος αυτού που την κάνει τόσο σημαντική για την ομάδα, αλλά ότι είναι σημαντικό να αφιερώσει χρόνο για να ανακάμψει και να επανέλθει σε φόρμα. Τονίστε ότι είναι απαραίτητο να ακολουθείτε τις συμβουλές του γιατρού.

Επειδή η Ελίζαμπεθ είναι τόσο αποφασισμένη να συμμετάσχει σε αυτόν τον σημαντικό αγώνα, μπορείτε να συνεργαστείτε μαζί της για να δείτε πώς μπορεί να συνεισφέρει αν και δεν μπορεί να παίξει η ίδια.

Τέλος, μπορείτε να επικοινωνήσετε και με τους γονείς της Ελίζαμπεθ αφού πρόκειται για ένα αρκετά σοβαρό περιστατικό και η Ελίζαμπεθ είναι ανήλικη. Μπορεί να είναι σημαντικό να ενημερώσετε τους γονείς για τη θέση του συλλόγου, ώστε να μπορούν να βεβαιωθούν ότι τηρούνται πάντα οι συμβουλές του γιατρού. Με αυτόν τον τρόπο, οι γονείς συμμετέχουν και μπορούν να παρακολουθούν την κόρη τους για να βεβαιωθούν ότι δεν ξεπερνιούνται τα όριά τους. Εάν η ίδια η Ελίζαμπεθ δεν έχει το θάρρος να πάει κόντρα στον προπονητή, είναι σημαντικό οι γονείς να γνωρίζουν σε ποιον μπορούν να απευθυνθούν για να αναφέρουν τέτοιου είδους καταστάσεις.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3 – Emiel en Jonas (προαιρετικά, αν έχετε το χρόνο)

- **Μπορεί να πιεστείτε για χρόνο σε αυτό το σημείο κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου. Είναι εντάξει να παραλείψετε αυτή τη μελέτη περίπτωσης. Με αυτόν τον τρόπο, είναι σημαντικό να βεβαιωθείτε ότι έχετε κοινοποιήσει τις ακόλουθες πληροφορίες ιστορικού:**
  - Εάν οι καταστάσεις είναι πολύ σοβαρές και εμπλέκεται εγκληματική συμπεριφορά, είναι καλύτερο ως προπονητής να καλέσετε αμέσως τον υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου. Σε αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση, ο υπεύθυνος ασφαλείας του συλλόγου πιθανότατα θα εποπτεύεται από την ομοσπονδία API.

Μετά την προπόνηση μιας μικτής ομάδας 12χρονων συμμετεχόντων στον αθλητισμό, παρατηρείτε τον Emiel και τον Jonas να περπατούν προς τα αποδυτήρια και τα ντους των κοριτσιών. Δεν του έδωσες ιδιαίτερη σημασία εκείνη τη στιγμή, αλλά την επόμενη μέρα ένα από τα κορίτσια έρχεται σε σένα και σου λέει ότι ο Emiel και ο Jonas έβγαζαν κρυφά φωτογραφίες στα ντους των κοριτσιών με τα smartphone τους. Τα κορίτσια έχουν ακούσει ότι οι φωτογραφίες στάλθηκαν σε ολόκληρη την ομάδα των αγοριών σε μια ομάδα WhatsApp. Τα κορίτσια είναι πραγματικά αναστατωμένα και φοβούνται ότι οι φωτογραφίες θα περάσουν σε άλλους.

Χρησιμοποιήστε τις ερωτήσεις προβληματισμού για να συζητήσετε την κατάσταση στην ομάδα.

Ερωτήσεις προβληματισμού:

- Πώς νιώθετε για αυτή την κατάσταση;
- Τι θα γινόταν αν δεν κάνατε τίποτα ως προπονητής σε αυτή την κατάσταση;
- Τι αντίκτυπο θα μπορούσε να έχει αυτή η κατάσταση στην απόδοση των συμμετεχόντων στο άθλημα ή/και της ομάδας αν δεν κάνατε τίποτα;
- Ως προπονητής ο ίδιος, τι θα έκανες σε αυτή την κατάσταση;
- Ποιον θα εμπλέκετε στην αντιμετώπιση αυτής της κατάστασης;

Γενικές πληροφορίες

Επειδή αυτή η κατάσταση είναι πολύ σοβαρή, είναι καλύτερο για τον προπονητή να καλέσει αμέσως τον υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου για να επιβλέπει και να χειριστεί τη συγκεκριμένη κατάσταση. Σε μια τέτοια περίπτωση, ο υπεύθυνος ασφαλείας του συλλόγου πιθανότατα θα επικουρείται από τον υπεύθυνο προστασίας της ομοσπονδίας.

Μπορεί επίσης να είναι καλή ιδέα να επικοινωνήσετε με μια ειδική υπηρεσία παιδικής προστασίας ή την αστυνομία, καθώς αυτό περιλαμβάνει τη διάδοση εικόνων μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Συχνά, μπορούν να βοηθήσουν στην αφαίρεση αυτών των εικόνων από το Διαδίκτυο. Επιπλέον, μπορείτε επίσης να ζητήσετε συμβουλές από μια γραμμή βοήθειας για πληροφορίες σχετικά με τη βία και την κακοποίηση παιδιών. Σε αυτή την περίπτωση θα απαιτηθεί σοβαρή συζήτηση με τα αγόρια, τα κορίτσια και τους γονείς. Αυτή η συνομιλία θα πρέπει να επιβλέπεται από τον υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου. Ο σύλλογος θα χρειαστεί επίσης να επικοινωνήσει με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη σχετικά με τα βήματα που θα κάνει η διοίκηση του συλλόγου. Πιθανότατα θα οριστεί ένα συγκεκριμένο άτομο επικοινωνίας για γονείς, συμμετέχοντες στον αθλητισμό και προπονητές. Ως προπονητής, είναι καλύτερο να αφήσετε αυτή την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση στη διοίκηση του συλλόγου.

Σημαντικές πληροφορίες

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι σε περιπτώσεις παρενόχλησης και κακοποίησης ή σε περίπτωση αμφιβολίας, να ενημερώνετε πάντα τον υπεύθυνο προστασίας του συλλόγου. Αυτό το άτομο είναι εκπαιδευμένο να παρακολουθεί τέτοιες καταστάσεις, να επικοινωνεί με τις αρμόδιες αρχές και να κάνει τα απαραίτητα μέτρα.

5. Εισαγωγή υπεύθυνου ασφαλείας συλλόγου - (5 ΛΕΠΤΑ)

Προετοιμασία

- Εάν οργανώνετε μόνοι σας το εργαστήριο, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου ζητώντας του να παρευρεθούν και να συστηθούν στους παρόντες προπονητές.

Εισαγωγή

- Ο υπεύθυνος ασφαλείας του συλλόγου παρουσιάζει τον εαυτό του/της και τον ρόλο του/της εντός του συλλόγου και δίνει μια λέξη εξηγήσεων. Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι ο υπεύθυνος ασφαλείας του συλλόγου είναι επίσης πάντα διαθέσιμος όταν υπάρχουν ερωτήσεις ή ανησυχίες.
- Εάν δεν υπάρχει υπεύθυνος ασφαλείας του συλλόγου στον σύλλογο, θα συζητηθεί σε συνεννόηση με τη διοίκηση του συλλόγου εάν μπορεί να προσκληθεί άλλο άτομο (αξιωματικός νέων, υπεύθυνος ηθικής, υπεύθυνος ασφαλείας της ομοσπονδίας).

6. Κλείσιμο (5 ΛΕΠΤΑ)

Υλικά

- Παρουσίαση PowerPoint

Ρωτήστε τους προπονητές τι θα θυμούνται από το εργαστήριο και μετά συμπληρώστε με τα παρακάτω μηνύματα. Μπορείτε να ζητήσετε από κάθε προπονητή να μοιραστεί την άποψη του με τους άλλους προπονητές.

Λήψη μηνύματος στο σπίτι

1. Η παρενόχληση και η κακοποίηση έχουν διαφορετικές μορφές και βαθμούς.
2. Ως παρατηρητής, η δουλειά σου είναι να κάνεις κάτι. Συχνά το μόνο που χρειάζεται είναι μια γρήγορη ανταλλαγή απόψεων με έναν συνάδελφο ή τον υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου.
3. Το να μην κάνεις τίποτα είναι πάντα υπέρ αυτού που δηλώνει την παρενόχληση και την κακοποίηση.
4. Η εμπειρία της παρενόχλησης και της κακοποίησης είναι εξαιρετικά προσωπική, και ως εκ τούτου δύσκολο να αξιολογηθεί πλήρως αντικειμενικά. Ωστόσο, είναι σημαντικό να ακούτε τις φωνές των συμμετεχόντων στον αθλητισμό σε αυτό και να τους αφήνετε να προσδιορίζουν μόνοι τους τι είναι παρενόχληση και κακοποίηση.
5. Το να μιλάτε με τους συμμετέχοντες στο άθλημά σας σχετικά με τον καθορισμό και τον σεβασμό των ορίων είναι ο καλύτερος τρόπος για να αποτρέψετε την παρενόχληση και την κακοποίηση. Η σύναψη σαφών συμφωνιών και η δημιουργία μιας ατμόσφαιρας στην οποία οι αθλητικοί συμμετέχοντες θα τολμούν να μιλήσουν είναι ένα σημαντικό καθήκον για κάθε προπονητή.
6. Μερικές φορές οι καταστάσεις παρενόχλησης και κακοποίησης είναι πολύ περίπλοκες. Ως εκ τούτου, αναζητήστε έγκαιρη βοήθεια από τον υπεύθυνο ασφαλείας του συλλόγου ή από ένα υπεύθυνο άτομο στο διοικητικό συμβούλιο. Ο αξιωματικός προστασίας του συλλόγου είναι καλά τοποθετημένος και εκπαιδευμένος ώστε να κάνει τα κατάλληλα βήματα.

Μείνετε για λίγο μετά το εργαστήριο σε περίπτωση που υπάρχουν ερωτήσεις ή κάποιος προπονητής θέλει να συζητήσει κάτι μαζί σας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Α: ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΛΑΣ – Ομαδικά αθλήματα

Ένα μέλος της ομάδας αγοριών (16 ετών) μερικές φορές χαστουκίζει ή τσιμπάει το πίσω μέρος ενός μέλους της ομάδας κοριτσιών (16 ετών) κατά τη διάρκεια της προπόνησης.
Ο προπονητής κάνει συνεχώς μικρά σχόλια για το βάρος ενός από τους συμμετέχοντες στο άθλημα (14 ετών) μπροστά σε ολόκληρη την ομάδα.
Ο Μπαρτ (21 ετών), ένας αθλητής, συχνά κοιτάζει επίμονα μια ομάδα κοριτσιών από τον αθλητικό σύλλογο (15 ετών) ενώ προπονούνται στο γήπεδο δίπλα στην ομάδα του. Αυτό τους κάνει να νιώθουν άβολα.
Μέλη μιας ομάδας (16 ετών) αποκλείουν έναν από τους συμπαίκτες τους από την ομάδα τους στο WhatsApp.
Μια ομάδα παικτών (14 ετών) που κάθονται στον πάγκο κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού τους ρίχνουν κουτιά αναψυκτικού προς την κατεύθυνση του αντιπάλου τους κατά τη διάρκεια του διαλείμματος.
Ο Φρανκ (42 ετών) φωνάζει και προσβάλλει τους ενήλικες παίκτες της ομάδας του όταν η αντίπαλη ομάδα σκοράρει στον τελικό του κυπέλλου.
Ο Αστέρ (15 ετών) καλείται από τον προπονητή τους να επικεντρωθεί πλήρως στην αθλητική τους καριέρα και να σπαταλήσει όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο σε εργασίες και σχολείο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Α: ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΚΑΛΑΣ – Ατομικά αθλήματα

Ένας άνδρας συμμετέχων σε αθλήματα (16 ετών) μερικές φορές χαστουκίζει ή τσιμπάει το πίσω μέρος μιας αθλήτριας (16 ετών) με την οποία συχνά προπονείται.
Η Σόφι, η επικεφαλής προπονήτρια, κάνει συνεχώς μικρά σχόλια για το βάρος ενός από τους συμμετέχοντες στο άθλημα (14 ετών) μπροστά σε άλλους συμμετέχοντες.
Ο Μπαρτ (21 ετών), ένας αθλητής που προπονείται συχνά στο ίδιο γυμναστήριο, κοιτάζει τακτικά ένα κορίτσι από το κλαμπ (15 ετών). Αυτό την κάνει να νιώθει άβολα.
Μέλη μιας ομάδας (16 ετών) αποκλείουν έναν από τους συμπαίκτες τους από την ομάδα τους στο WhatsApp. Δεν προπονούνται μαζί, αλλά είναι από τον ίδιο σύλλογο.
Μετά από μια εκδήλωση, ένας γονιός επιπλήττει το παιδί του και το αποκαλεί "χαμένο" και "καλό για τίποτα" μπροστά σε άλλους γονείς και συμμετέχοντες στον αθλητισμό επειδή, σύμφωνα με αυτούς, το παιδί δεν έκανε το καλύτερο δυνατό.
Ο Φρανκ (42 ετών), προπονητής, ζητά από τη Λίζα (16 ετών) να αγωνιστεί κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Ο φυσικοθεραπευτής συμβουλεύει ανεπιφύλακτα να μην το κάνετε αυτό γιατί μπορεί να επιδεινώσει τον τραυματισμό.
Ο Ισμαήλ (15 ετών) καλείται από τον προπονητή τους να επικεντρωθεί πλήρως στην αθλητική τους καριέρα και να σπαταλήσει όσο το δυνατόν λιγότερο χρόνο σε εργασίες και σχολείο.